

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒ “การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา” เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา (หมวด ๓ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ) ข้อ ๖ “ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ”

ประเด็น : การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

การลงโทษมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้หยาบจำ และไม่ทำพฤติกรรมเช่นนั้นอีก โดยต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องดังตามคำสั่งที่กำหนด แนวคิดของจุดประสงค์ของการลงโทษยังคงเป็นอยู่ถึงแม้ว่าจะมีวิธีการที่ เปลี่ยนไป แต่จุดประสงค์หลักยังไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นการลงโทษกับประชาชนทั่วไป หรือการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

วิทยาการด้านการพิจารณาโทษได้ พัฒนาไปมาก มีการศึกษาวิจัยถึงระดับปริญญาเอก โดยสาระสำคัญต้องการให้การลงโทษเกิดประโยชน์กับสังคม และปัจเจกบุคคลมากที่สุด จะเห็นได้ว่ามีการปรับเปลี่ยนวิธีการลงโทษจากวิธีที่ใช้การทำร้ายร่างกายและ จิตใจ มาสู่การแก้ไขพฤติกรรม และการจำกัดหรือกักขัง ไม่ให้สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมหรือผู้อื่น

การลงโทษนักเรียนนักศึกษา

แนวคิดว่าการลงโทษเป็นความจำเป็นในการสร้างคนให้มีคุณภาพ ถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” และเมื่อเอ่ยถึงคำว่า “ไม้เรียว” เชื่อว่าใครหลาย ๆ คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานระดับสูง หรือเป็นเพียงพนักงานธรรมดา ๆ ที่เคยผ่านการอบรมบ่มเพาะจากโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษามาอย่างเข้มข้น คงได้เคยสัมผัสและรู้จักรสชาติของไม้เรียว เป็นอย่างดี

ถ้ามองย้อนกลับไปถึงนัยของการทำโทษนักเรียน นักศึกษาในอดีตดูเหมือนจะถูกทำโทษด้วยไม้เรียวกันเป็นประจำจนเป็นเรื่องปกติ และเมื่อมีงานเลี้ยงรุ่นของบรรดาศิษย์เก่าของโรงเรียนต่าง ๆ ที่มารวมตัวกันต่างนำเรื่องการโดนไม้เรียว หรือการทำโทษต่าง ๆ เช่น เดินเป็ด ขนมหีบ สองเกลียวบิดพุง คาบไม้บรรทัด ขว้างด้วยแปลงลบกระดาน วิ่งรอบสนาม ล้างส้วม ทำงานหนักอื่น ๆ และที่หนักมากที่สุดคือ การเขียนตีหน้าเสาธง หรือหน้าชั้นเรียน เรื่องการลงโทษและถูกทำโทษด้วยวิธีแปลก ๆ นี้เมื่อเวลาผ่านไป ได้ถูกนำมาพูดกันอย่างสนุกสนาน ยิ่งถ้าครูคนไหนดุ หรือทำโทษบ่อยมาก ๆ ก็จะเป็นที่จดจำของบรรดาลูกศิษย์ ซึ่งอาจเป็นทั้งที่รักและที่เกลียดชังด้วยก็มี การทำโทษด้วยการใช้ไม้เรียว เขียน ตี หรือ การทำโทษด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เกิดเป็นความบอบช้ำไม่เฉพาะด้านร่างกายเท่านั้นยังส่งผลต่อจิตใจของผู้ เรียน และผู้ปกครองอีกด้านหนึ่งด้วย

จึงมีคำถามตามมาว่าครูควร จะ ลงโทษแบบไหน ถึงจะเรียกว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสม คำตอบที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดก็คือ ครูควรมีจิตสำนึกของความเป็นครูอันเป็นพื้นฐานที่แข็งแรง เพราะหากมีการทำโทษด้วยจิตสำนึกดังกล่าวถึงแม้ว่าจะออกมาในรูปแบบของการ เขียนตี แต่ก็ด้วยความมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนหยาบจำ ไม่ต้องการให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีก ปัจจุบันด้วยจิตสำนึกของครู (บางคน) ขาดหายไปจึงเกิดกรณีเป็นข่าวในเรื่อง การทำโทษนักเรียนหรือ นักศึกษาเกินกว่าเหตุ และเมื่อพิจารณาแล้ว การทำโทษในบางครั้งแทบจะไม่มีเยื่อใยความผูกพันระหว่าง ความเป็นครูกับศิษย์ ให้เห็นเลย

ระเบียบการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา

ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดวิธีการลงโทษไว้ซึ่งจะนำมากล่าวถึงในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญดังนี้

ข้อ ๔. ...“การลงโทษ” หมายความว่า การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการอบรมสั่งสอน

ข้อ ๕ โทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด มี ๔ สถาน ดังนี้

๑. ว่ากล่าวตักเตือน
๒. ทำทัณฑ์บน
๓. ตัดคะแนนความประพฤติ
๔. ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ ๖ ห้ามลงโทษนักเรียนและนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกลั่นแกล้ง หรือลงโทษด้วยความโกรธหรือด้วยความพยาบาท โดยให้คำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือนักศึกษา และความร้ายแรงของพฤติการณ์ประกอบการลงโทษด้วย การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นไปเพื่อเจตนาที่จะแก่นิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักเรียนหรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด และกลับมาประพฤติตนในทางที่ดีต่อไปให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือผู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษามอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษ นักเรียน นักศึกษา

ข้อ ๗. การว่ากล่าวตักเตือน ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษากระทำความผิดไม่ร้ายแรง

ข้อ ๘. การทำทัณฑ์บนใช้ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพ นักเรียนหรือนักศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา หรือกรณีทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบของสถานศึกษา หรือได้รับโทษว่ากล่าวตักเตือนแล้ว แต่ยังไม่เช็ดหลาบ การทำทัณฑ์บนให้ทำเป็นหนังสือ และเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาบันทึกรับทราบความผิดและรับรองการทำทัณฑ์บน ไว้ด้วยข้อ

๙. การตัดคะแนนความประพฤติ ให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียนและ นักศึกษาของแต่ละสถานศึกษากำหนด และให้ทำบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานข้อ

๑๐ ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ใช้ในกรณีที่นักเรียนและนักศึกษากะทำความผิดที่สมควรต้องปรับเปลี่ยน พฤติกรรม การจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ซึ่งก่อนหน้าปี ๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการมีระเบียบลงโทษนักเรียน ที่อนุญาตให้ครูใช้ไม่เรียวยวดีนักเรียนได้ หลังจากปี ๒๕๔๒ มีระเบียบลงโทษนักเรียน ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการตี และล่าสุดจากระเบียบข้างต้นโดยปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย เรื่องการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน คือ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน ตัดคะแนนความประพฤติ และทำกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเท่านั้น นั้นหมายความว่าครูไม่ควรลงโทษนักเรียนและนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่นๆ นอกเหนือจาก ๔ มาตรการนี้

การลงโทษนักเรียนและนักศึกษาในอุดมคติ

การลงโทษควรเป็นวิธีการสุดท้ายสำหรับครู/อาจารย์ที่จะพึงกระทำต่อผู้เรียน และการทำโทษต้องอยู่บนเจตนาของความต้องการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เท่านั้น การทำการบ้านผิด ตอบคำถามผิด หรือมีการเรียนที่ล่าช้า ไม่สมควรได้รับการลงโทษด้วยความรุนแรง ในอดีตการทำการบ้านผิด ตอบคำถามผิด หรือการเรียนที่ล่าช้า จะถูกทำโทษจากครู/อาจารย์ อย่างรุนแรงด้วยการเขียน ตี หรือทำร้ายร่างกายด้วยวิธีการต่าง ๆ การลงโทษที่เหมาะสมในยุคปัจจุบันจึงควรละเว้นการทำร้ายร่างกายและจิตใจด้วย วิธีการต่าง ๆ อย่างสิ้นเชิง

ความผิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากกระบวนการเรียนการสอนนั้น ต้องได้รับการแก้ไขด้วยกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ถ้านักเรียนหรือนักศึกษาทำความผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและสมควรต้องได้รับการลงโทษ ครู/อาจารย์ควรหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบในการแก้ไขพฤติกรรมด้วยการทำร้าย ร่างกายหรือจิตใจ ด้วยประการทั้งปวง เช่น การลงโทษด้วยการเขียน ตี หรือด่าว่าด้วยถ้อยคำที่กระทบความรู้สึกอย่างรุนแรงครู/อาจารย์ควรให้ผู้ที่ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงดำเนินการจะดีกว่า เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขความประพฤติของ เยาวชน หรือคนในสังคม ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความชำนาญในกระบวนการและวิธีการลงโทษตามลักษณะของพฤติกรรมที่ควรได้รับการลงโทษ เพราะครู/อาจารย์ไม่ได้รับการฝึกอบรมหรือได้รับการสั่งสอน มาให้เป็นผู้พิจารณาโทษและลงโทษผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การตัดสินลงโทษของครูจึงมีความผิดพลาดได้ง่าย เพราะครูมักจะใช้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองตัดสินเป็นสำคัญ ยิ่งถ้าครูเป็นผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนกับการการทำผิดของผู้เรียนด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ความเป็นธรรมและความชอบธรรมลดลงมาก ครูควรหมั่นหาที่ลงโทษผู้เรียนด้วยการทำร้ายร่างกายและจิตใจอีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กฤษมันต์ วัฒนามรงค์. (๒๕๕๓). การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา. สืบค้นเมื่อ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.thairath.co.th/content/๑๑๐๖๙๔>